

Predikan

Annandag jul 2010, årg 3

Psalmer: 350:1-2, 666, 163, 119:2-4, 14.

Pär-Magnus Möller

Så vaknar vi upp efter juldagens yra och firandet av det stora undret att Gud fötts som människan in i vår sargade värld. Han har öppnat sin himmel och sitt hjärta för oss och vi har verkligen fått se att vi är Guds barn – Gud har sträckt ut sin famn för alla som vill ta emot hans son som världens frälsare.

I dag ruskas vi om efter gårdagens yra och hamnar rakt in i den verklighet som evangeliet ropats in i – vi hamnar rakt in i konsekvensen av att Guds rike fötts in i denna värld.

I går talade vi om fridsfursten, om det oskyddade, nyfödda barnet som vittnar om Guds frid och fred. I dag säger samma barn, men som vuxen: *”Tro inte att jag har kommit med fred till världen. Jag har inte kommit med fred utan med svärd.”* I dag påminns vi om att världen inte ville ta emot hoppets ljus, Jesus – för det visade sig att världen älskade mörkret mer än det älskade ljuset.

Hur kan man älska mörkret? Hur kan man älska det som förstör och förgör, det som bryter ner och far med osanning – hur kan man älska mörkret mer än ljuset?

Det var dags för julklappsöppning hemma hos familjen N. Alla var samlade; vänner, arbetskamrater och släktingar – det var nästan som en sagojul. Stämningen var hög och glöggångorna fick ljusen att skina klarare än vanligt. Tomten var beställd till klockan sju och fem minuter över kunde man höra hur någon stånkade utanför den vita mexitegelvillan. I ljuset av utegranens två hundra blåskimmrande LED-lampor kunde man se en tjock man med röd rock närma sig ingången. Knack, knack, knack! Barnen sprang och öppnade och följde den tjocke mannen, likt tiggande hundar, in i stora rummet.

”– Finns här några snälla barn”, stånkade tomten fram. Alla svarade troskyldigt: *”Oo Jaa!”* *”– Ho, Ho, Ho, det här blir en jul ni aldrig kommer att glömma”*, brummade tomten. Det fanns något i rösten som de vuxna i skaran tolkade som överförfriskning eller något sinnessjukt – i varje fall var det obehagligt. Barnen förstod ingenting utan tindrade med sina stora förväntansfulla och rovgiriga ögon i väntan på tilldelat julklappsbyte.

Med stort besvär böjde sig tomten fram och rotade i säcken: *”– Här finns visst ett paket till faster Agnes”*, skrockade den svettige mannen och läste rimmet på etiketten: *”Till Agnes den stillsamma, som enligt alla älskar att damma, ett paket från honom som gav dig livet, det som du verkar ta för givet”*. *”– Mycket nöje!”* Agnes fnittrade lite nervöst och tog emot paketet. *”– Seså, öppna det nu!”*

flåsade tomten. Allas blickar var fästade på den späda lilla damen. Rödflammig i ansiktet började hon försynt dra i snörena och försiktigt vika av det gröna omslagspappret. Hon tyckte det kändes lite obehagligt att sitta inför allas uppmärksamhet – men vad hade hon för val. Paketet innehöll en bok i ganska stort format. Den var svart. Med stora guldbokstäver stod det på utsidan skrivet med snirklig stil: ”*Meningen med mitt liv*”. ”– *Tack!*” sade Agnes med tveksam röst, ”*Tack så mycket!*”. Hon läste på framsidan än en gång varpå hon slog upp första uppslaget i boken. Det var till hennes förvåning alldeles tomt. Hon bläddrade vidare; varje sida var ett oskrivet blad. Hånfullt vita stirrade sidorna mot henne. Hon slog plötsligt igen boken, svalde och sade så obesvärat som möjligt att hon bara skulle ut i köket för att dricka lite vatten.

Agnes hade byggt upp ett så fint liv och ett så fint hem att alla som kände henne brukade berömma henne och säga att allt hon gjorde var så bra. Agnet tvättade och städade och bjöd sina väninnor på hembakat kaffebröd, hon var artig och snäll och sade allting rätt. Folk tyckte om henne, såsom man tycker om människor som sällan är till besvär. Problemet var att Agnes visste att detta inte var det liv hon var kallad att leva. Det fanns en kraft och revolutionär ådra i henne – en längtan efter att få bryta mönster och vittna om sanningen rakt in i orättfärdigheten. Det brann en eld i hennes inre som ingen någonsin hade sett. Hon verkligen såg smärtan i människors ögon då de for illa, hon hatade innerligt allt sladder och all trångsynthet – hon längtade efter att få vittna om den Gud som i hennes ungdom kallade henne att följa honom och berätta om Guds vägar och kärlek för alla vilsna – hon ville berätta om rättfärdighetens konung, honom som hon i hemlighet hade följt. När hon nu slog upp den svarta boken var det som om hon såg in i sitt livs spegel; Av allt det Gud kallat henne att vara och gett henne gåvor att utföra, fanns det bara vita blad. Vad trodde hon skulle stå på alla dessa sidor i boken ”*Meningen med mitt liv?*” Kakrecept?

Ute i rummet rotade tomten upp ännu ett paket. Denna gång var det adresserat till tonåringen Tom. Tomten läste med högtidlig stämma: *Till en pojke som tycker han är ful, finns det inget att ge som är kul, så vad är mer att säga än God jul!*

Det blev lite underlig stämning i den samlade skaran. Tom tog tveksamt emot det lilla paketet och drog sig tyst undan till sitt rum medan tomten drog upp det tredje paketet. Sorlet hade nu övergått till någon slags irriterad tystnad. Denna gång var paketet till mamman i huset, Berit. Barnen suckade uppgivet då deras stund ännu dröjde. Tomten läste: *Till Berit den rädda, som ej vill tillhöra de illa sedda, och därför på sannigen lärt sig snedda – kommer hon någonsin tillhöra de beredda?* Tystnaden i rummet blev kompakt.

Tonåringen Tom öppnade paketet på sitt rum. I paketet låg en tandställning. Han visste instinktivt vems det var. Det var inte hans egen – den hade han blivit av med för något år sedan - detta var Evelinas tandställning. Skammen drabbade honom med full kraft. Tom tyckte om Evelina – men han tyckte också om att vara tillsammans med sina kompisar, och de hade bestämt att Evelina var en tönt eftersom hon hade tandställning. Tom visste att han handlade fel när han chikanerade Evelina i olika sammanhang – han visste, men han vågade inte vara sann mot vad hans samvete manade honom till. Han hade försökt be Gud om förlåtelse men han nådde liksom inte ända fram – han vågade inte. Istället valde han att ignorera Gud och samvetet. Tandställningen log nu sitt förrädiska metalliska leende mot honom och plötsligt visste han vad han måste göra – han visste bara inte än om han vågade.

Berit hade öppnat det vita paketet med röda hjärtan på. Hon hade tagit upp pappersarket som låg hopvikt i paketlådan, vecklat upp det och genast känt igen den falska fakturan som hon tillverkat på sin chef uppdrag några dagar tidigare. Han hade sagt att de som skulle ta emot fakturan inte skulle märka något och att det var helt riskfritt. Hon hade halvhjärtat försökt att protestera – men eftersom detta inte var första gången som hon hjälpte sin chef med falska fakturor, och eftersom hon dessutom hade bjudit hem chefen på julmiddagen, förmådde hon inte säga något. Hon hade skickat iväg också denna faktura och sedan försökt att glömma.

När sanningen tar fäste i ett människohjärta kan det ofta hända att den människan inte betar sig som kutymen kräver. En människa som slås av sanningens kraft och befrielse, förmår gå utöver sina egna gränser och bli den som hon är skapad att vara – det är ett under när så sker. Sanningen är som en ljusstråle vilken obarmhärtigt förtär allt mörker som det kommer åt. Sådan är Andens eld när den slår ner i oss – därför hånades de som drabbades av Andens eld den första Pingsten efter Jesu uppståndelse. ”- *De är druckna*”, sade man – för de som stod bredvid och såg på ville inte in i ljuset utan de ville vara kvar i mörkret och fortsätta gömma sig bakom sina välordnade fasader.

Berit stavade tyst för sig själv på julklapprimmets: *Till Berit den rädda, som ej vill tillhöra de illa sedda, och därför på sannigen lärt sig snedda – kommer hon någonsin tillhöra de beredda?* Därefter konfronterade hon sin glögguppfyllda chef med uppgiften att hon på måndag skulle polisanmäla sig själv och honom för bedrägeri, men att han nu inte skulle bekymra sig över det eftersom Guds löfte var att varje dag ändå skulle bära sin egen börda – varpå hon önskade honom en fortsatt god jul. Agnes kom i samma stund utrusande ur köket. Uppfylld av helig iver började hon, visserligen ovisligt, men fylld av rättfärdig vrede, tillrättavisa två av hennes väninnor som var i full färd med att tala illa om en tredje väninna som inte var närvarande. Utan att säga för mycket kan man

konstatera att denna kväll blev minnesvärd – i alla fall svår att glömma för alla dem som var bjudna.

Tomten satt i sitt hörn och kliade sig i lösskägget – det var något bekant med honom. Tyst studerade han uppståndelsen. Den som lyssnade noga kunde höra vad han sade: *”Jag har kommit för att ställa en man mot hans far, en dotter mot hennes mor, en sonhustru mot hennes svärmor...”*

Tom, den stackaren, var kanske den modigaste av dem alla. Han begav sig ut i julnatten till Evelina för att öppenhjärtligt be om förlåtelse. Han visste inte om han skulle få någon förlåtelse av Evelina och han visste inte om han skulle få vara med bland sina kompisar efter helgen. Men, som han hade läst i hemlighet i sin Bibel; *”Den som inte tar sitt kors och följer mig är inte värd att tillhöra mig. den som finner sitt liv skall mista det, och den som mister sitt liv för min skull, han skall finna det.”* På något vis gav de orden honom hopp. Och ljuset som hade tänts inom honom visade vägen – och han var inte längre rädd.

Ibland tror jag att vi glömmet det liv vi är kallade att leva. Få av oss är kallade att göra heroiska insatser för Kristi kyrka. Få av oss behöver bli martyrer för att med vårt eget blod vittna om vår kärlek till Jesus – men var och en av oss är kallade att konfronteras med sanningen om vårt eget liv. Vi behöver konfornteras med våra livslögner, med vår rädsla, med vår otro. Det kräver mod. Martyrerna som gått före oss i historien har med sina liv visat att detta mod skänks oss då vi slutar gömma oss i mörkret. Sanningen skall göra oss fria – och Jesus är den enda vägen för oss att våga möta den sanningen. Det är bara när vi möter hans kärleksfulla blick som vi vågar resa oss från vårt fall, det är bara vid hans kors som vi vågar tro att förlåtelsen också kan gälla oss – det är bara vid den tomma graven som vi vågar låta sanningen segra i våra liv – för där, vid den öppnade graven vet vi att ingenting kan skilja oss från Guds kärlek i Jesus Kristus.

Annandag jul, den helige Stefanos dag – den första kristne martyrens dag – ställs vi inför Julevangeliets konsekvenser. Världen ville inte ta emot världens ljus eftersom man gömt sig i mörkret och inte vågar hoppas på något annat. Och vi som tagit emot ljuset i våra hjärtan – vi drabbas också av hatet som gömmer sig i världens mörker; Man kallar oss galna och dårar. Men den som sett ljuset i Herren Jesus förmår efterhand inse att mörkret inte längre har makten. Mörkret binder människor med rädsans järn – men något annat än rädsla har mörkret inte att ta till. Den som av Jesus låter sig bli befriad från rädsan är därför verkligen fri.